ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 6ης Μαΐου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου – Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία καθεστώς ενισχύσεων κηρύχθηκε συμβατό με την εσωτερική αγορά – Εθνική νομοθεσία η οποία αποκλείει τη χορήγηση ενίσχυσης στο πλαίσιο εγκεκριμένου καθεστώτος σε περίπτωση μη τήρησης όρου που δεν προβλεπόταν από την απόφαση της Επιτροπής»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-415/19 έως C-417/19,

με αντικείμενο τρεις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία) με αποφάσεις της 4ης Δεκεμβρίου 2018, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 28 Μαΐου 2019, στο πλαίσιο των δικών

Blumar SpA (C-415/19),

Roberto Abate SpA (C-416/19),

Commerciale Gicap SpA (C-417/19)

κατά

Agenzia delle Entrate,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Safjan, πρόεδρο τμήματος, J.-C. Bonichot (εισηγητή), πρόεδρο του πρώτου τμήματος, και L. Bay Larsen, δικαστή,

γενικός εισαγγελέας: E. Tanchev

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Blumar SpA και η Commerciale Gicap SpA, εκπροσωπούμενες από τους G. Mameli, R. Esposito και R. Altieri, avvocati,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από την G. De Socio, avvocato dello Stato,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον P. Stancanelli και την F. Tomat,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, της αρχής της αναλογικότητας και της αποφάσεως C(2008) 380 της Επιτροπής, της 25ης Ιανουαρίου 2008, «Κρατική ενίσχυση N 39/2007 – Ιταλία – Πίστωση φόρου για τις νέες επενδύσεις σε μειονεκτούσες περιοχές» (στο εξής: απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο τριών ένδικων διαφορών μεταξύ, αφενός, των Blumar SpA, Roberto Abate SpA και Commerciale Gicap SpA και, αφετέρου, της Agenzia delle Entrate (φορολογικής αρχής, Ιταλία), σχετικά με την άρνηση της τελευταίας να χορηγήσει πίστωση φόρου στις εν λόγω εταιρίες στο πλαίσιο του εγκριθέντος με την απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008 καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Με την απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι το καθεστώς ενισχύσεων που θεσπίστηκε με τον legge n. 296 contenente «Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2007)» [νόμο 296 περί διατάξεων σχετικών με την κατάρτιση του ετήσιου και του πολυετούς προϋπολογισμού του κράτους (νόμο περί προϋπολογισμού για το 2007)], της 27ης Δεκεμβρίου 2006 (τακτικό συμπλήρωμα στην GURI αριθ. 299, της 27ης Δεκεμβρίου 2006, στο εξής: νόμος 296/2006), με τον οποίο προβλέφθηκε πίστωση φόρου για την αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών προοριζόμενων για παραγωγικές δομές εγκαταστημένες σε ορισμένες περιοχές της Νότιας Ιταλίας (στο εξής: επίμαχη πίστωση φόρου), ήταν συμβατό με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχεία α′ και γ′, ΕΚ.

Το ιταλικό δίκαιο

4 Η επίμαχη πίστωση φόρου θεσπίστηκε με το άρθρο μόνο, παράγραφοι 271 έως 279, του νόμου 296/2006 και με διάρκεια ισχύος από την επόμενη, μετά την τρέχουσα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2006, φορολογική περίοδο και μέχρι τη λήξη της τρέχουσας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2013 φορολογικής περιόδου.

5 Οι διατάξεις του άρθρου μόνου, παράγραφος 1223, του νόμου αυτού καταργήθηκαν, αλλά επαναλαμβάνονται αυτολεξεί στο άρθρο 16bis, παράγραφος 11, του legge n. 11 che reca norme generali sulla partecipazione dell'Italia al processo normativo dell'Unione europea e sulle procedure di esecuzione degli obblighi comunitari (νόμου 11 περί γενικών διατάξεων για τη συμμετοχή της Ιταλίας

στη νομοθετική διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για τις διαδικασίες εκτελέσεως των κοινοτικών υποχρεώσεων), της 4ης Φεβρουαρίου 2005 (GURI αριθ. 37, της 15ης Φεβρουαρίου 2005, στο εξής: νόμος 11/2005). Κατά τις διατάξεις αυτές:

«Οι αποδέκτες των ενισχύσεων του άρθρου 87 ΕΚ μπορούν να επωφεληθούν τέτοιων μέτρων διευκόλυνσης μόνον εάν δηλώσουν, σύμφωνα με τα όσα προβλέπει το άρθρο 47 του κωδικοποιημένου κειμένου του [decreto del Presidente della Repubblica n. 445 (διατάγματος 445 του Προέδρου της Δημοκρατίας), της 28ης Δεκεμβρίου 2000 (τακτικό συμπλήρωμα στην GURI αριθ. 42, της 20ης Φεβρουαρίου 2001)], και με τους όρους που καθορίζονται με διάταγμα του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου το οποίο δημοσιεύεται στην *Gazzetta Ufficiale*, ότι δεν συγκαταλέγονται μεταξύ όσων έλαβαν και, εν συνεχεία, δεν επέστρεψαν ή δεν κατέθεσαν σε δεσμευμένο λογαριασμό, τις ενισχύσεις που έχουν κηρυχθεί παράνομες ή ασυμβίβαστες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και που ορίζονται ειδικότερα στο διάταγμα το οποίο μνημονεύεται στην παρούσα παράγραφο.»

6 Το decreto del Presidente del Consiglio dei ministri (διάταγμα του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου), της 23ης Μαΐου 2007 (GURI αριθ. 160, της 12ης Ιουλίου 2007), ρυθμίζει τους όρους υποβολής της αναφερόμενης στην προηγούμενη σκέψη «υπεύθυνης δήλωσης» (στο εξής: υπεύθυνη δήλωση). Το εν λόγω διάταγμα προβλέπει, στο άρθρο 4, παράγραφος 1, ότι η δήλωση αυτή «αφορά τις ενισχύσεις των οποίων την ανάκτηση διέταξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυνάμει των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 1999, […] σχετικά με τα καθεστώτα ενίσχυσης τα οποία έθεσε σε εφαρμογή η Ιταλία σχετικά με μέτρα υπέρ της απασχόλησης, υπό μορφή πλεονεκτημάτων που συνδέονται με τη σύναψη συμβάσεων επαγγελματικής εκπαίδευσης και εργασίας […]·

β) απόφαση της Επιτροπής, της 5ης Ιουνίου 2002 […], κρατική ενίσχυση σχετικά με φορολογικές απαλλαγές και προνομιακά δάνεια που χορήγησε η Ιταλία υπέρ επιχειρήσεων κοινής ωφελείας με πλειοψηφική συμμετοχή του δημοσίου […]·

γ) απόφαση της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 2004, […] σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που εφήρμοσε η Ιταλία το οποίο αφορά επείγοντα μέτρα για την απασχόληση […]·

δ) απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2004, […] σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων που εφάρμοσε η Ιταλία υπέρ των επιχειρήσεων που πραγματοποίησαν επενδύσεις στους δήμους που επλήγησαν με θεομηνίες το 2002 […]».

7 Το άρθρο 2 της decreto legge n. 97 (πράξης νομοθετικού περιεχομένου 97), της 3ης Ιουνίου 2008, η οποία κυρώθηκε, κατόπιν τροποποιήσεων, με τον legge n. 129 (νόμο 129), της 2ας Αυγούστου 2008 (GURI αριθ. 180, της 2ας Αυγούστου 2008), καθορίζει τα ανώτατα όρια των διαθέσιμων πόρων για τα διάφορα έτη εφαρμογής της ενίσχυσης και ρυθμίζει τη διαδικασία πρόσβασης στην επίμαχη πίστωση φόρου, προβλέποντας ειδικότερα για τους ενδιαφερομένους, όσο αφορά επενδυτικά σχέδια τα οποία είχαν ήδη τεθεί σε εφαρμογή κατά την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της εν λόγω πράξης νομοθετικού περιεχομένου, την υποχρέωση να αποστείλουν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας στην εφορία, επί ποινή αποκλεισμού τους από την ενίσχυση, έντυπο το οποίο επέχει «θέση κράτησης» για την πρόσβαση στην επίμαχη πίστωση φόρου.

Οι διαφορές των κύριων δικών, το προδικαστικό ερώτημα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

8 Τα πραγματικά περιστατικά των διαφορών των τριών κύριων δικών είναι, mutatis mutandis, πανομοιότυπα στις υποθέσεις C-415/19 έως C-417/19. Μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

9 Οι αναιρεσείουσες των κύριων δικών ζήτησαν από τη φορολογική αρχή να τους χορηγηθεί η επίμαχη πίστωση φόρου.

10 Η φορολογική αρχή απέρριψε τις αντίστοιχες αιτήσεις τους για τον λόγο ότι δεν είχαν επισυνάψει στην αίτησή τους την υπεύθυνη δήλωση.

11 Οι προσφυγές τις οποίες άσκησαν οι αναιρεσείουσες κατά των αποφάσεων αυτών απορρίφθηκαν τόσο πρωτοδίκως όσο και κατ' έφεση.

12 Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αιτήσεων αναιρέσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ήτοι του Corte suprema di cassazione (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ιταλία), οι αναιρεσείουσες προέβαλαν παράβαση τόσο του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ όσο και της αποφάσεως της 25ης Ιανουαρίου 2008, καθώς και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

13 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τη συμβατότητα της επίμαχης στην κύρια δίκη ιταλικής κανονιστικής ρύθμισης με το δίκαιο της Ένωσης, στον βαθμό που, αφενός, η αίτηση χορήγησης της επίμαχης πίστωσης φόρου μπορεί να απορριφθεί για τον λόγο και μόνον ότι ο αιτών έλαβε ενίσχυση η οποία έχει κηρυχθεί ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά από την Επιτροπή, χωρίς να απαιτείται τυπικώς να έχει υπάρξει ποτέ αποδέκτης διαταγής ανάκτησης, και, αφετέρου, δεν πρόκειται για απλή αναστολή της χορήγησης της νέας ενίσχυσης, αλλά για οριστική άρνηση χορήγησής της. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης αν το εθνικό δίκαιο συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας.

14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Corte Suprema di Cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο είναι πανομοιότυπο και στις τρεις υποθέσεις των κύριων δικών:

«Συνάδουν προς την έννομη τάξη [της Ένωσης], την απόφαση [της 25ης Ιανουαρίου 2008] και την [ενωσιακή] αρχή της αναλογικότητας το άρθρο μόνο, παράγραφος 1223, του νόμου [296/2006] (νυν άρθρο 16bis, παράγραφος 11, του [νόμου 11/2005] και το διάταγμα του προέδρου του υπουργικού συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2007, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 108, [παράγραφος] 3, ΣΛΕΕ, όπως ερμηνεύτηκε με [την απόφαση της 15ης Μαΐου 1997, TWD κατά Επιτροπής (C-355/95 P, EU:C:1997:241)];»

15 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2019, οι υποθέσεις C-415/19 έως C-417/19 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της έγγραφης διαδικασίας και προς έκδοση κοινής διατάξεως.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

16 Δυνάμει του άρθρου 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η απάντηση στο ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν υπάρχει καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απάντηση που προσήκει στο υποβληθέν με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ερώτημα, το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

17 Το άρθρο αυτό πρέπει να εφαρμοστεί στις υπό κρίση υποθέσεις.

18 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008 και η αρχή της αναλογικότητας έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε νομοθεσία κράτους μέλους σύμφωνα με την οποία η χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων που θεσπίστηκε από το εν λόγω κράτος μέλος και εγκρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση εξαρτάται από δήλωση του αιτούντος ότι δεν έλαβε ενισχύσεις κηρυχθείσες παράνομες και ασυμβίβαστες από την Επιτροπή τις

οποίες ακολούθως παρέλειψε να επιστρέψει ή να καταθέσει σε δεσμευμένο λογαριασμό, ακόμη και αν ουδέποτε υπήρξε αποδέκτης διαταγής ανάκτησης και μολονότι η απόφαση της Επιτροπής δεν προβλέπει ρητώς τέτοια απαίτηση.

19 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου όπως απορρέει από την απόφαση της 15ης Μαΐου 1997, TWD κατά Επιτροπής (C-355/95 P, EU:C:1997:241), στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο στις αποφάσεις του περί παραπομπής και στο ερώτημά του, προκύπτει ότι η Επιτροπή μπορεί νομίμως να εξαρτά την χορήγηση νέας ενίσχυσης από την ανάκτηση ενισχύσεων οι οποίες έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή δικαιούται να λάβει υπόψη το ενδεχόμενο σωρευτικό αποτέλεσμα των προγενέστερων παράνομων και μη ανακτηθεισών ενισχύσεων και των νέων ενισχύσεων και, αφετέρου, επιτρέπεται να διαπιστώσει τη συμβατότητα των νέων ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά μόνον εφόσον τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της καθιστούν δυνατή τη συναγωγή τέτοιου συμπεράσματος (πρβλ. διάταξη της 21ης Ιανουαρίου 2010, Iride και Iride Energia κατά Επιτροπής (C-150/09 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2010:34, σκέψη 70).

20 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει ότι, με την απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική νομοθεσία αποκλείει τη χορήγηση της επίμαχης πίστωσης φόρου σε όποιον αιτούντα έλαβε ενίσχυση κηρυχθείσα παράνομη και ασυμβίβαστη από την Επιτροπή, εφόσον αυτός έχει υπάρξει αποδέκτης διαταγής ανάκτησης, χωρίς ωστόσο η ενίσχυση να έχει επιστραφεί ή κατατεθεί σε δεσμευμένο λογαριασμό.

21 Διαπιστώνεται ότι η εν λόγω εθνική νομοθεσία, μολονότι έχει ως σκοπό να διασφαλίσει την τήρηση των προϋποθέσεων στις οποίες αναφέρθηκε το Δικαστήριο με την απόφαση της 15ης Μαΐου 1997, TWD κατά Επιτροπής (C-355/95 P, EU:C:1997:241), θέτει εντούτοις αυστηρότερες προϋποθέσεις, καθόσον προβλέπει την άρνηση χορήγησης της κρατικής ενίσχυσης για τον λόγο και μόνον ότι ο αιτών δεν προσκόμισε την υπεύθυνη δήλωση, ανεξαρτήτως του αν έλαβε πράγματι ενίσχυση κηρυχθείσα παράνομη και ασυμβίβαστη ή αν είχε τυχόν διαταχθεί η ανάκτηση της ενίσχυσης της οποίας ήταν αποδέκτης.

22 Ωστόσο, μια τέτοια απαίτηση δεν θίγει τις υποχρεώσεις που μνημονεύονται στην απόφαση αυτή ούτε τροποποιεί το εγκριθέν με την απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008 καθεστώς ενισχύσεων. Επομένως, η ως άνω απαίτηση δεν αρκεί για να τεθεί εν αμφιβόλω η συμβατότητα του καθεστώτος αυτού με την εσωτερική αγορά και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιβαίνει στην απόφαση αυτή.

23 Επιπλέον, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις της, μολονότι το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχέδιά τους στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων πριν από την εφαρμογή τους, δεν τα υποχρεώνει, αντιθέτως, να χορηγούν ενίσχυση, ακόμη και αν αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων εγκριθέντος με απόφαση του ίδιου του θεσμικού οργάνου. Μια τέτοια απόφαση έχει μόνον ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα την έγκριση καθεστώτος ενισχύσεων διά της αναγνωρίσεως της συμβατότητάς του προς την κοινή αγορά, και όχι την επιβολή του στο οικείο κράτος μέλος (πρβλ. αποφάσεις της 20ής Νοεμβρίου 2008, Foselev Sud-Ouest, C-18/08, EU:C:2008:647, σκέψη 16, και της 20ής Μαΐου 2010, Todaro Nunziatina ŻC., C-138/09, EU:C:2010:291, σκέψη 52, και διάταξη της 30ής Μαΐου 2018, Yanchev, C-481/17, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:352, σκέψη 22).

24 Κατά συνέπεια, η απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων δεν σημαίνει ότι το οικείο κράτος μέλος χάνει τη δυνατότητα να αρνηθεί τη χορήγηση ενίσχυσης βάσει του καθεστώτος αυτού (πρβλ. διάταξη της 30ής Μαΐου 2018, Yanchev, C-481/17, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:352, σκέψη 22).

25 Εν προκειμένω, οι προεκτεθείσες διαπιστώσεις δεν αναιρούνται ούτε από το γεγονός ότι, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, του συστήματος που τέθηκε σε εφαρμογή για την εξέταση των αιτήσεων και, αφετέρου, του ανώτατου ορίου των διαθέσιμων πόρων, η άρνηση χορήγησης της επίμαχης πίστωσης φόρου λόγω μη υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης έχει οριστικό χαρακτήρα.

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, μια τέτοια απαίτηση δεν μπορεί να θεωρηθεί αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας.

27 Κατά συνέπεια, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2008 και η αρχή της αναλογικότητας έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε νομοθεσία κράτους μέλους σύμφωνα με την οποία η χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων που θεσπίστηκε από το εν λόγω κράτος μέλος και εγκρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση εξαρτάται από δήλωση του αιτούντος ότι δεν έλαβε ενισχύσεις κηρυχθείσες παράνομες και ασυμβίβαστες από την Επιτροπή τις οποίες ακολούθως παρέλειψε να επιστρέψει ή να καταθέσει σε δεσμευμένο λογαριασμό, ακόμη και αν ουδέποτε υπήρξε αποδέκτης διαταγής ανάκτησης και μολονότι η απόφαση εκείνη δεν προβλέπει ρητώς τέτοια απαίτηση.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η απόφαση C(2008) 380 της Επιτροπής, της 25ης Ιανουαρίου 2008, «Κρατική ενίσχυση Ν 39/2007 – Ιταλία – Πίστωση φόρου για τις νέες επενδύσεις σε μειονεκτούσες περιοχές», και η αρχή της αναλογικότητας έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε νομοθεσία κράτους μέλους σύμφωνα με την οποία η χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων που θεσπίστηκε από το εν λόγω κράτος μέλος και εγκρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση εξαρτάται από δήλωση του αιτούντος ότι δεν έλαβε ενισχύσεις κηρυχθείσες παράνομες και ασυμβίβαστες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις οποίες ακολούθως παρέλειψε να επιστρέψει ή να καταθέσει σε δεσμευμένο λογαριασμό, ακόμη και αν ουδέποτε υπήρξε αποδέκτης διαταγής ανάκτησης και μολονότι η απόφαση εκείνη δεν προβλέπει ρητώς τέτοια απαίτηση.

(υπογραφές)